

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 579/2020-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. decembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED]

[REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Gavalcom, advokátska kancelária, Teodora Tekela 23, Trnava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 160/2019 a jeho uznesením sp. zn. 3 To 160/2019 z 11. augusta 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] odmieta.

Odôvodnenie:

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. októbra 2020 doručená (na poštovú prepravu 10. októbra 2020 podaná, pozn.) ústavná sťažnosť [REDACTED]

[REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 8 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 160/2019 a jeho uznesením sp. zn. 3 To 160/2019 z 11. augusta 2020 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Skalica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 6 T 44/2019 z 23. septembra 2019 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) uznaný za vinného na tom základe, že ako obžalovaný „... v presne nezistený deň v mesiaci máj 2018, na presne nezistenom mieste, v meste [REDACTED] si presne nezisteným spôsobom zadovážil najmenej 10 kusov plánt rastlín z rodu *Cannabis*, ktoré následne vo vinohradníckej oblasti v k. ú. [REDACTED] previedol na osobu [REDACTED]... aby [REDACTED]... tieto planty zasadil a dopestoval a neskôr mu časť výsledného produktu, najmenej v rozsahu 1 kilogramu odovzdal...“. Sťažovateľ teda poskytol inému pomoc na neoprávnené zadováženie a prechovávanie omamnej látky po akúkoľvek dobu zadovážením prostriedkov a taký čin spáchal vo väčšom rozsahu, čím spáchal obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. e) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení účinnom v rozhodujúcom období

(ďalej len „Trestný zákon“) spáchaný formou účasti podľa § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona (pomoc), za čo bol sťažovateľovi rozsudkom okresného súdu uložený podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 10 (desiatich) rokov s tým, že podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona okresný súd sťažovateľa na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Zároveň okresný súd podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona a § 78 ods. 1 Trestného zákona sťažovateľovi uložil ochranný dohľad na 2 (dva) roky.

3. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu pre nesprávnosť výroku o vine a treste, ktorý sa ho priamo týkal, riadne a včas odvolanie. Uznesením krajského súdu bolo odvolanie sťažovateľa na verejnom zasadnutí 11. augusta 2020 nariadenom na jeho prejednanie ako nedôvodné zamietnuté.

4. Sťažovateľ porušenie označených základných práv podľa ústavy a listiny, ako aj označeného práva podľa dohovoru uznesením krajského súdu a tomuto predchádzajúcim postupom odôvodňuje v podstate dvoma nosnými námietkami.

5. Sťažovateľ vytýka krajskému súdu, že tento rovnako ako okresný súd, nevyporiadajúc sa jeho obranou a selektujúc (vyberajúc) iba dôkazy svedčiace v jeho neprospech, dospeli k nesprávnemu skutkovému zisteniu, čo sa týka preukázania, že vo vinohrade spoluobžalovaného v 2. rade (██████████, st.) zaistené rastliny označené v skutkovej vete výrokovej časti rozsudku okresného súdu boli práve tie, ktoré odovzdal spoluobžalovanému v 1. rade (██████████). V súvislosti s touto svojou námietkou o nesprávnosti skutkového zistenia sťažovateľ s poukazom na to, že „Rastliny z rodu *Cannabis* v počte 8 ks mali byť zasadené ako sadenice vo výške 10 až 15 cm niekedy v mesiaci máj 2018 a do dňa 12.9.2018 narástli... do výšky 1 m, 0,3 m, 1,7 m, 0,2 m, 0,2 m, 1 m, 0,75 m a 0,8 m. Koncentrácia THC u rastlín... podľa poradia uvedeného... bola znaleckým posudkom KEÚ PZ číslo PPZ-KEU-BA-EXP-2018/11486 zo dňa 26.10.2018 zistená v pomeroch 2,2 %, 1,7 %, 12,5 %, 7 %, 3,4 %, 1 %, 3,3 %, 6,3 % hmotnostných...“, ďalej uvádza, že „Rozptyl veľkosti rastlín a rozptyl zistenej koncentrácie THC nedovoľuje... urobiť... bez ďalšieho dokazovania záver, len na základe laického posúdenia súdom, že ide

o rastliny, ktoré boli zasadené v máji 2018 a vyrástli zo sadeníc o výške 10 cm.“. Podľa názoru sťažovateľa k takémuto skutkovému zisteniu nie je možné bez ďalšieho dokazovania dospieť iba na základe výpovede znalca Kriminelistického a expertízneho ústavu Policajného zboru mjr. Ing. Mareka Koložváriho (ďalej len „znalec mjr. Ing. Marek Koložvári“) z odboru prírodovedného skúmania a kriminalistických expertíz, odvetvia kriminalistickej toxikológie, podľa ktorého *„ak dve rastliny zasadím v rovnaký deň a dávam im odlišné podmienky, môžu byť v odlišnom štádiu rastu, ale vek majú rovnaký.“,* pretože, ako to sám znalec mjr. Ing. Marek Koložvári uviedol, on nie je botanik a posúdenie toho patrí do tejto oblasti (odboru). A teda podľa tvrdenia sťažovateľa pre rozhodnutie o jeho vine takú zásadnú otázku, t. j., či odlišná veľkosť rastlín a odlišná koncentrácia účinnej látky (THC) tkvie iba v ich pestovaní v odlišných podmienkach, bez posúdenia znalca z príslušného odboru (botaniky) a jeho odborného vyjadrenia, prípadne znaleckého posudku len na základe laických úvah nie je možné zodpovedať.

6. Sťažovateľ svojou ďalšou nosnou námietkou namieta nesprávne právne posúdenie (právnu kvalifikáciu) skutku, za spáchanie ktorého bol odsúdený, ako spáchaného vo väčšom rozsahu podľa § 172 ods. 2 písm. e) Trestného zákona, pretože podľa jeho názoru z hľadiska posúdenia rozsahu činu by malo byť rozhodujúce vývojové štádium neskôr zaistených rastlín v čase ich odovzdania [planty (sadenice)] obžalovanému v 1. rade, a nie ich neskoršie vývojové štádium v čase zaistenia. Keďže sťažovateľ mal obžalovanému v 1. rade odovzdať neskôr zaistené rastliny iba vo vývojom štádiu plánt (sadeníc), nie je možné uznať ho za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. e) Trestného zákona formou účasti podľa § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona (pomoci) vo väčšom rozsahu. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti argumentuje, že rozširovanie podmienok trestnosti je zakázané.

7. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 8 ods. 2 listiny a základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie

podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu a tomuto predchádzajúcim postupom, uznesenie krajského súdu žiada zrušiť a zároveň si uplatňuje aj náhradu trov konania.

II.

Relevantná právna úprava

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

12. Podľa čl. 8 ods. 2 listiny nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak než z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len preto, že nie je schopný dodržať zmluvný záväzok.

13. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

15. Ako z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 8 ods. 2 listiny, základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu a tomuto predchádzajúcim postupom.

16. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva

podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

17. Ústavný súd konštantne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

K námietke nesprávneho skutkového zistenia

18. Po preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľa, podľa ktorej krajský súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnemu skutkovému zisteniu, pokiaľ ide o zistenie, že vo vinohrade spoluobžalovaného v 2. rade ([REDACTED]) zaistené rastliny boli práve tie, ktoré sťažovateľ odovzdal spoluobžalovanému v 1. rade ([REDACTED]), nevyhodnotil ako spôsobilú spochybníť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. V danej súvislosti ústavný súd zdôrazňuje svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a druhostupňového (odvolacieho) súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05), pretože prvostupňové konanie a odvolacie konanie z hľadiska

predmetu konania tvoria jeden celok. Preto odôvodnenie uznesenia krajského súdu v spojení s odôvodnením rozsudku okresného súdu je v plnom súlade s § 176 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení účinnom v rozhodujúcom období (ďalej len „Trestný poriadok“).

Krajský súd sa s rozsudkom okresného súdu v celom rozsahu stotožnil a zároveň sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal aj so všetkými podstatnými odvolacími námietkami. Podľa názoru ústavného súdu odôvodnenie uznesenia krajského súdu opierajúceho sa o odôvodnenie rozsudku okresného súdu je presvedčivé a zrozumiteľné a konanie nevykazuje znaky podstatných pochybení procesného charakteru. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

19. Napokon podľa názoru ústavného súdu už okresný súd okrem iného najmä na základe výpovede sťažovateľa, podľa ktorej „... sadenice, ktoré odovzdal [REDAKOVANÉ] objednal na internete, je to voľne dostupné a predajné, mal ich asi týždeň... Jednalo sa o planty asi 10 cm veľké, dovezli mu to v krabici kuriérom na jeho meno a adresu...“, ktorý ďalej sám priznal, že plánt (sadeníc) zadovážil v počte 10 kusov, s poukazom aj na výpovede spoluobžalovaných, ktorí zhodne uviedli, že žiadnymi inými plantami či rastlinami než tými, ktoré sťažovateľ odovzdal obžalovanému v 1. rade, nedisponovali, považujúc tieto výpovede za nepochybne dôveryhodné, riadne, vyčerpávajúce a tiež úplne logicky odôvodnil svoje skutkové zistenie, podľa ktorého zaistené rastliny sú práve tie, ktoré v skoršom štádiu ich vegetačného vývoja odovzdal sťažovateľ obžalovanému v 1. rade. V súvislosti s obranou sťažovateľa spočívajúcou v tvrdení, že zaistené rastliny sa nachádzali v rôznych vegetačných štádiách vývoja, a preto nemohli byť zasadené v rovnakom čase (mesiac máj roku 2018) a z toho dôvodu ani nemohli pochádzať od sťažovateľa, už okresný súd uviedol, že „Je predsa logické a bez nutnosti odborných vedomostí zrejmé, že ak presadíme plantu z plastového kelímka do zeme, pravidelne

ju polievame, hnojíme, je vystavená pravidelnému slnečnému žiareniu (tak ako to bolo napr. u stôp č. 2 a 4), tak takáto rastlina narastie do väčšej veľkosti a má väčšiu koncentráciu účinnej látky THC než tá, ktorá je od počiatku ponechaná v plastovom kelímku o objeme 2dl... v tieni, bez vody, hnojiva, teda nedostáva sa jej patričnej starostlivosti... Summa summarum to, že zaistené rastliny sa nachádzali v rôznom štádiu rastu (v rôznych štádiách vegetačného vývoja) v žiadnom prípade neznamena, že nejde o planty zadovážené obžalovaným [REDAKOVANÉ]...“ (pozri odôvodnenie na stranách 6, 19 a 20 rozsudku okresného súdu). Podľa názoru ústavného súdu už z odôvodnenia rozsudku okresného súdu zjavne vyplýva, ktoré skutočnosti považoval okresný súd za dokázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, a v neposlednom rade, ako sa s obhajobou sťažovateľa vyrovnal, a tak sú závery okresného súdu aj v namietanej časti skutkového zistenia plne ústavne konformné.

20. Krajský súd, v plnej miere sa stotožniac so skutkovými (ako aj s právnymi) závermi okresného súdu, na zvýraznenie správnosti týchto záverov a vzhľadom na potrebu vysporiadať sa odvolacími námietkami sťažovateľa vo svojom rozhodnutí v rámci jeho odôvodnenia s odvolaním sa na výpoveď znalca mjr. Ing. Mareka Koložváriho, podľa ktorého «... „Ak dve rastliny zasadím v rovnaký deň a dávam im odlišné podmienky... môžu byť v odlišnom štádiu rastu, ale vek majú rovnaký“...», v podstate už iba zopakoval, že „... je celkom zrejmé, že rastlina zasadená medzi viničom... pravidelne zavlažovaná... vystavená slnečnému žiareniu má neporovnateľne iné podmienky pre rast ako rastlina zatienená, prípadne... rastlina v 3dcl plastovom kelímku...“, a preto je logické, že zaistené rastliny sa nachádzali v odlišných štádiách vegetačného vývoja. Podľa názoru ústavného súdu z obsahu ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyplývajú také argumenty, ktoré by boli spôsobilé rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť rozhodnutie o veci, a tým spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu opierajúcich sa o závery okresného súdu v namietanej časti skutkového zistenia.

21. Sťažovateľ síce v ústavnej sťažnosti vytýka, že uznesenie krajského súdu, resp. jeho skutkové zistenie, že vo vinohrade spoluobžalovaného v 2. rade ([REDAKOVANÉ]) zaistené rastliny boli práve tie, ktoré sťažovateľ odovzdal spoluobžalovanému v 1. rade

([REDACTED]), sa opiera len o znalecké dokazovanie znalcom mjr. Ing. Marekom Koložvárim, a nie aj znalcom z iného príslušného odboru (botaniky), z ústavnej sťažnosti nijako nevyplýva, že by sťažovateľ kedykoľvek v priebehu prípravného konania, prípadne aj neskôr v priebehu súdneho konania nariadenie znaleckého dokazovania iným príslušným znalcom výslovne navrhol a takémuto jeho návrhu nebolo zo strany orgánov činných v trestnom konaní, prípadne zo strany okresného súdu či krajského súdu bez odôvodnenia vyhovené.

22. Porušením práva na obhajobu sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe v zmysle § 37 Trestného poriadku. Ide obzvlášť o situáciu, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd v tomto čase reálne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, prípadne ak ide o iné pochybenie súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného. Intenzita takéhoto porušenia musí dosahovať stupeň zásadnosti, teda takéto porušenie musí kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. V súvislosti s dokazovaním môže byť porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] naplnené len za situácie, že súd nevyhoví návrhom obvineného na vykonanie alebo doplnenie dokazovania, pričom svoje rozhodnutie neodôvodní (pozri napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tdo 71/2015 z 28. júla 2016).

23. Podľa názoru ústavného súdu teda za predpokladu nevyhovenia prípadnému návrhu sťažovateľa na vykonanie dokazovania, resp. na jeho doplnenie, či už odborným vyjadrením, alebo znaleckým posudkom iného znalca na účely preukázania skutočnosti rozhodnej z hľadiska preukázania jeho viny bez akéhokoľvek odôvodnenia by sťažovateľovi bola daná možnosť podať proti uzneseniu krajského súdu dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku pre porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom, a tak dosiahnuť nápravu uznesenia krajského súdu v rámci dovolacieho prieskumu dovolacím súdom. Napokon obvinený, resp. jeho obhajca majú podľa § 2

ods. 10, § 34 ods. 1, § 44 ods. 1 a 6 Trestného poriadku už od začiatku konania proti svojej osobe právo navrhovať, predkladať a obstarávať na vlastné náklady dôkazy na svoju obhajobu a na tento účel sa prípadne dožadovať aj potrebnej súčinnosti zo strany orgánov činných v trestnom konaní. Nevyužitie práva navrhnúť vykonanie dôkazu, resp. doplniť dokazovanie zo strany sťažovateľa v rámci jeho obhajoby, a tým zmarenie zákonnej možnosti uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku pre prípad, že orgán činný v trestnom konaní alebo konajúci súd takémuto návrhu bez akéhokoľvek odôvodnenia nevyhovie, nemožno nahradzovať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Túto možnosť by sťažovateľ za takýchto okolností mal.

24. V nadväznosti na sťažovateľom deklarovany prejav nespokojnosti s napadnutým uznesením krajského súdu, čo sa týka ustálenia skutkového stavu v namietanej časti, ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie konajúceho súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníkov konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

25. K namietanému porušeniu čl. 8 ods. 2 listiny ústavný súd dodáva, že uvedené základné právo na osobnú slobodu umožňuje pozbaviť niekoho osobnej slobody iba z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Ďalšie odseky čl. 8 listiny uvádzajú konkrétne spôsoby pozbavenia, resp. obmedzenia osobnej slobody, ktoré sú prípustné len za splnenia ustanovených podmienok. Inými slovami, každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 8 listiny, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02,

II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00, I. ÚS 115/07, I. ÚS 187/07). V týchto súvislostiach

ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ bol a v súčasnom období aj je pozbavený osobnej slobody v dôsledku jeho právoplatného odsúdenia za obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. e) Trestného zákona spáchaný formou účasti podľa § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona (pomoc) rozsudkom okresného súdu, proti ktorému bolo odvolanie sťažovateľa ako nedôvodné uznesením krajského súdu zamietnuté. Pozbavenie jeho osobnej slobody výkonom právoplatne uloženého trestu odňatia slobody teda je/bolo „zákonným“ zásahom do jeho základného práva garantovaného listinou.

Inými slovami, ústavný súd nenachádza príčinnú súvislosť medzi sťažovateľom namietaným porušením základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 8 ods. 2 listiny a napadnutým uznesením krajského súdu, v dôsledku čoho konštatuje, že k namietanému porušeniu tohto práva uznesením krajského súdu dôjsť nemohlo (III. ÚS 209/2014).

26. O zjavne neopodstatnený návrh ide, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

27. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu a tomuto predchádzajúcemu postupu v tejto časti (vo vzťahu k námietke nesprávneho skutkového zistenia) odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako podanú zjavne neopodstatnenú.

K námietke nesprávneho právneho posúdenia

28. Sťažovateľ namieta nesprávne právne posúdenie (právnu kvalifikáciu) skutku kladeného mu za vinu ako spáchaného vo väčšom rozsahu podľa § 172 ods. 2 písm. e) Trestného zákona, pretože podľa jeho názoru z hľadiska posúdenia rozsahu činu by malo byť rozhodujúce vývojové štádium neskôr zaistených rastlín v čase ich odovzdania obžalovanému v 1. rade (planty), a nie ich vývojové štádium až v čase zaistenia. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zároveň uvádza, že rozširovanie podmienok trestnosti je zakázané.

29. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu základných práv a slobôd.

30. Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom právnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať ani meniť.

31. Pretože sťažovateľ namieta nesprávne právne posúdenie (právnu kvalifikáciu) skutku, pre ktorý bol právoplatne odsúdený, čo sa týka okolnosti podmieňujúcej požitie vyššej trestnej sadzby trestu odňatia slobody v rozmedzí desiatich až pätnástich rokov spočívajúcej v spáchaní činu vo väčšom rozsahu podľa § 172 ods. 2 písm. e) Trestného zákona, pričom okolnosť tak zrejme zásadne ovplyvňuje jeho postavenie, podľa názoru ústavného súdu sťažovateľ mal možnosť domáhať sa preskúmania uznesenia krajského súdu využitím mimoriadneho opravného prostriedku, a to dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Sťažovateľ však nevyčerpal účinný právny prostriedok, ktorý mu zákon [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku] na ochranu jeho základných práv a slobôd priznáva,

pričom nielenže nepreukázal, ale ani len netvrdil, že tento právny prostriedok nevyčerpal z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd už iba pre úplnosť veci dodáva, že podľa § 370 ods. 1 druhej vety Trestného poriadku ak sa dovolanie podáva v prospech obvineného (sťažovateľa), možno ho podať do troch rokov od doručenia rozhodnutia obvinenému.

32. Z už uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu a tomuto predchádzajúcemu postupu v tejto časti (vo vzťahu k námietke nesprávneho právneho posúdenia) odmietol pre neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

33. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu